

ELŐFIZETÉS:
Egész évre . 6 ft.
Fél évre . . . 3 ft.
Negyed évre 1 ft. 50 kr.

A lap szellemi részét
illető küldemények a
szerkesztőnek, anyagiak
a lap tulajdonosnak küldendők.

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

HIRDETÉSI DÍJ:
egy 1 hasábos petit sor 10 kr.,
többszöri hirdetésnél olcsóbb.
Nyiltér sora 25 kr.
Bélyegdíj minden hirdetésnél
30 kr.
A hirdetések Bittermann
Nándor könyv- és könyvnyomda-
jában és a szerkesztőnél fogad-
tatnak el.
Kéziratok nem küldetnek vissza.

Egyes szám ára 10 kr.

Megjelen minden kedden és pénteken.

Egyes szám ára 10 kr.

A dalárda jubileuma.

Zombor, 1897. augusztus 5.

Fennállásának 25-ik éve után, ünnepet, jubiláris ünnepet ül a zombori kaszinó-egyleti dalárda. Örömmel üdvözljük ezt a derék együletet 25 évi fáradságos, nemes és magasztos munkásság után.

Mindnyájan tudjuk, hogy a kaszinó-egyleti dalárda micsoda fontos szerepet töltött be városunk társadalmi és művészeti életében. Mikor 25 év előtt megalakult, szerény körben, szerény viszonyok között, de annál nagyobb lelkesedéssel és buzgósággal tűzte ki célul a magyar dalművészet kultiválását. A kik ismerték városunk pár évtized előtti viszonyait, azok tudják, micsoda szolgálatakat tett a magyarságnak a mi dalárdánk. Valóságos apostol volt, a ki a sok nyelvű városban hirdette, terjesztette a haza édes nyelvét. Kellemes, fülbemászó hangokkal, szép dalokkal egyengette utját a magyarosodásnak.

Kulturális szempontból városunk első egyesülete; a hol a szépnek, a jónak kellett áldozatot hozni, ott mindig jelen volt, vezérszerepet játszott. Fontos missiója mellett sohasem zárkózott el attól, hogy fellépésével valamely nemes, jótékony célnak anyagi hasznót teremtsen. És a dalnak, az éneknek kultiválását olyan művészi tökélyre vitte, hogy ma az ország első dalárdái közé tartozik. Nem egy esetben hozott városunkra dicsőséget a messze távolban, túl a megye határain.

Nem nagyitunk, a midőn azt mondjuk, hogy a dalárda a mi közönségünknek valósággal a szívéhez nőtt.

És most, hogy jubileumot ül, nem csak egyedül ünnepel, hanem vele együtt érez, vele együtt ünnepel Zombor egész közönsége.

Fényes, nagyszabású ünnep lesz a jubileum! Az ország minden vidékéről s a megye területéről rendkívüli nagy számban jönnek el az idegenek.

Az eddigi számítás szerint mintegy 800—1000 idegen tiszteli meg a dalárdát látogatásával.

Mi biztosak vagyunk, hogy Zombor város közönsége osztatlanul, maga egészében ott lesz az ünnepély legapróbb részleténél is. Mint a jó édes anya, úgy öleli keblére a dalárdát, édes gyermekét, ennek örömmünnepén. És az idegenek azt mondják majd, hogy van Zombornak egy

művészi nivón álló dalárdája és van Zombornak lelkes közönsége, a mely szereti, féltve őrzi és becézi büszkeségét, — a dalárdát.

Együtt kell ünnepelnünk, együtt kell éreznünk! A dalárda a miénk, 25 évi fennállásának dicsősége a mi dicsőségünk, az ünnepe a mi ünnepünk.

A jubileumi ünnepségeknek véglegesen megállapított programja a következő:

Szent István napján, pénteken, augusztus 20-án.

Délelőtt 10 órakor: Hálaadó isteni tisztelet a róm. katolikus templomban.

Délután fél 4 órakor: Az érkező vendégek fogadása és üdvözlése a vasuti állomásokon. Diszbevonulás. Elszállásolás.

Este 8 órakor: Ismerkedő estély a „Vadászkürt“ kerti helyiségében. A vendégeket a kaszinó-egyleti dalárda Hoffer K. „Üdvözlő dalával“ és Rácz Soma gymnasiumi tanár alkalmi beszéddel üdvözlö.

Szombaton, augusztus hó 21-én.

Délelőtt 8 órakor: a közösen előadandó kardalok próbája a gymnasiumi tornacsarnokban.

Délelőtt 11 órakor: Ünnepi díszgyűlés a városbáza dísztermében méltóságos bajsai Vojnits István dr. főispán és nagyságos Schlagetter Gyula polgármester díszelnökök elnöklése alatt.

Tárgysorozat:

1. Bartay Ede: Nemzeti ima, éneklí a zombori kaszinó-egyleti dalárda.

2. Elnöki megnyitó.

3. Ünnepi költemény, iria és szavalja Trischler Károly.

4. A zombori kaszinó-egyleti dalárda 25 éves története, írta és előadja dr. Ferencsik Lajos, a dalárda titkára.

5. A dalárda titkáránál bejelentett felszólalások.

6. Elnöki zárszó.

7. Erkel Kölcsey: „Hymnusz“, éneklí a zombori kaszinó-egyleti dalárda.

Délután 1 órakor: Diszbevé a polgári kaszinó termeiben, egy teríték ára 1 frt 50 kr.

Délután 4 órakor: A honvédeknek séta-hangversenye a gymn. kerti helyiségében.

Délután 5 órakor díszhangverseny a gymn.

kerti helyiségében, kedvezőtlen idő esetén a városi színházban következő műsorral:

I. Rész.

1. Langer Viktor: „Millenniumi himnusz.“ Honvédeknek kísérete mellett éneklí az ünnepségen megjelent összes dalos egyesületek. Karnagy: Milcsinszky Alajos.

2. Nyizsnyay G.: „Nemzeti bordal.“ Éneklí a „Bezdáni Olvasóköri Dalárda.“ Karnagy: Farkas Ferenc.

3. Ziegler Béla: „Turi Borcsa.“ Éneklí az „Erzsébetfalvai Polgári Dalkör.“ Karnagy: Ziegler Károly.

4. Káldy Gy.: „Kuruc dalok.“ Éneklí a „Zombori Iparos Dalárda.“ Karnagy: Lévy Nándor.

5. Dr. Horváth Ákos: „Népdalegyveleg.“ Éneklí az összes dalegyesületek. Karnagy: dr. Horváth Ákos.

II. Rész.

6. Goll János: „Rákóczy Induló.“ Éneklí a „Hódmezővásárhelyi Dalárda.“ Karnagy: Auspitz Jenő.

7. Lányi Ernő: „Vándordal.“ Éneklí a „Szabadkai Dalegyület.“ Karnagy: dr. Brenner József.

8. Huber Károly: „Nem nézek én.“ Éneklí a „Törekvés“ budapesti dal- és önképző-egyesület. Karnagy: Stark Henrik.

9. Gaal Ferenc: „Szent Hamvak.“ Éneklí az „Ujvidéki Dalárda.“ Karnagy: Hollós Lipót.

10. Huber Károly: „Szabadságdal.“ Éneklí a „Zombori Kaszinó-Egyleti Dalárda.“ Karnagy: Milcsinszky Alajos.

11. Huber Károly: „Fohász.“ A honvédeknek kísérete mellett éneklí az összes dalos egyesületek. Karnagy: Milcsinszky Alajos.

Esti 8 órakor táncvigalom a Vadászkürt termeiben.

Az Országos Dalárszövetség, Debreceni Dalegyület, Kalocsai Dalárda, Szegedi Dalárda és az Ujvidéki Polgári Magyar Daloskör küldöttségileg képviselteti magát az ünnepségen. A Kulai Dalárda a közös karok előadásában vesz részt.

Belépő-jegyek: Számozott hely 1 frt 50 kr. Ülőhely 1 frt. Állóhely 30 kr. A számozott helyre

A „BÁCSKA“ tárcája.

Sóhaj.

Nem szerethetek mást,
Csak téged!
Pedig téged szeretni vétek.

Szívem nem ver másért,
Csak érted!
S te dobogását meg nem érted.

A szent tízet egyre
Csak oltod,
Bár mással nem lehetek boldog.

Csak egyre kinezod,
Csak téped,
Mint ha ez von' gyönyörűséged.

Oh, csak gyötörd, szakítsd,
Csak téped,
Mint a polyp, majd újra éled;

S áhit még akkor is
Csak téged,
Ki nélkül élete nem élet.

Szőllősi Jenő.

KÉT TANULMÁNYUT.

II.

Fiume, Velence, Trieszt és Zágráb.

(Vége.)

Még a szigetekről emlékeztünk meg röviden s azzal bucsut veszünk e földi paradicsomtól.
Velencét a lagunák és számos apróbb sziget kör-

nyékezi, melyek közül a legközelebbi a Santo campo, Velence temetője, melyet könnyű vaporetton (gőzhajón) néhány perc alatt értünk el. A temető szabályos négy-szög alakú sziget, erős kőfallal körülvéve, mely már messziről tűnik fel. A szegények apró, alig arasznyi, számozott kővel megjelölt sírban nyugosznak, míg a gazdagok kápolnák alján vagy díszes kriptákban aluszak örök álmukat. A temető rendezett, díszes és méltóságos külsejével a legnemesebb érzésre ragadja el lelkünket.

Szomszédságában van Murano szigete, Velence gyárvárosa. Jelentősége jelenleg is nagy, bár egykori fényének már nyomain sem láthatók. A díszes paloták helyén piszkos műhelyek állanak s ezek előtt a rongyos és rakoncátlan utcagyerekek egész légiói naphosszat ácsorognak, akik egy soldiert (5 centesimo) mindenre készek, még a tengerbe is beugranak ruhástól. Érdeklődésünket leginkább a Testolini és társa üveggyára kötötte le, melyben alkalmunk volt a híres velencei üvegtárgyak készítésének módját megismerlenni.

A velencei kirándulások fénypontját képezi a kies Lido-sziget, mely hosszú földszalag alakjában védi meg Velencét az Adria háborgásaitól. Éjszaki részén terjedelmes erőd védi Velence kikötőjét. Nevezetessé teszi tengeri fűrdője, mely a nyári hónapokban az idegennek nemcsak legkellemesebb szórakozását, hanem egyuttal egyik legfőbb szükségletét képezi, hogy a tizes nap ellankasztotta idegeit felfrissítse. Érdekesek az itt rendezett népiünnepélyek az u. n. bachanalék, melyeket nem volt alkalmunk megtekintetni, miután azokat szeptember első hétfőjén, bucsunapkor, szokták rendezni.

S. Lazaro szigete a tudományak és ábitatnak otthona, melyen az örmény Mekitar-szerzet zárdája van, utunk egyik legtanulságosabb pontja volt. A szerzetesek mintaszerű iskolája, melyben előkelő örmény ifjak nyerik kiképeztetésüket, ritka szép felszerelésével, 30,000 kötetre rugó könyvtárával és felette gazdag muzeumával, sok tapasztalattal és ismerettel gazdagított bennünket.

S. Giorgio Maggiore szigete templomával keltett érdeklődést.

Ez utóbbi három sziget között fekvő két tébolyda szintén nem került el figyelmünket. A bennük tespedő élő-balottak rémes kiállításai az emberi élet egyik bor-

zalmas balvégzetére emlékeztetvén, a részvét érzelmét költötték fel bennünk.

A szigetek megismerésével kapcsolatba hoztuk a Giardino publico, Velence egyedüli nyilvános kertjének megtekintését, melyben az ép akkor megnyitásra váró képművészeti kiállítás épülete gyakorolt reánk nagyobb hatást.

Április 14 én, midőn a Torre del orologio ütőbábjai nehez kalapácsaikkal a nap utolsó percének elmúlását jelezték, szedte fel az „Iris“ horgonyait.

A hajón töltött éjszaka szelid álmot hozott reánk, de felidézte bennünk Velence képét is, melytől azután hosszabb időn át sem tudtunk szabadulni. A szemképrázató látványosságok egész sora, a felhalmozott műkincsek fénye, Velence multja teljesen áthatott bennünket és boldogok voltunk, midőn a hullámokkal kűzdő hajó fedélzetéről a világító torony utolsó sugarait is láthattuk.

A hajnal bitorában feltűntek Isztria regényes partjai és egy rövid, de édes álom uton elértük Triesztet.

A látottak után maga Trieszt külseje már nem köthette le nagyon figyelmünket s csupán a kikötő és a tengeri kereskedelem megismerésének vágya vezérelt még bennünket, ámbár abból már Fiumében is bőven kijutott nekünk.

Trieszt a római Tergeste, már a középkor végén nevezetes kereskedelmi és kikötőváros volt, jelenleg pedig Ausztria tengeri kereskedelmének fő emporiuma. Műkincsekben szegény ugyan Trieszt, de annál gazdagabban áldotta meg a természet bájaival.

Fekvésének szépsége, épületeinek nagy arányai és mozgalmas, élénk élete az idegennek mindenesetre érdekes képet nyújt.

A város déli részén van a régi kikötő, melynek folytatásaként tekinthető az új kikötő, mely négy hatalmas, mólók által övezett medencéből áll. A kikötőt egy 1100 méter hosszú hullámtörő kőgát védelmezi a sirocco ellen.

A hajók légiói horgonyoznak itt s ha valamelyik mólóról a többit óhajtuk megtekinteni, az árbócok egész erdejével kell a szemnek megküzdenie.

A különféle hajók és raktárak megismerése jelentékenyen kibővítette ismereteink látóhatárát s alkalmunk volt szemtől-szembe megismerkedni ama intézmé-

és üllőhelyre szóló jegyek a táncvigalomra is érvényesek.

Jegyek előre válthatók augusztus 10-től Schön Adolf könyvkereskedésében.

Vasárnap, augusztus hó 22-én.

Kirándulások a zomboriak kalauzolásá mellett.

Közgyűlés a városnál.

Zombor szab. kir. város közönsége e hó 4-én rendes közgyűlést tartott, melyen a bizottság tagjai nagy számban jelentek meg. Az elnöki tisztet dr. Vojnits István főispán vitte.

A polgármesteri jelentést a közgyűlés egyhangulag tudomásul vette. A jelentést jövő számunkban egész terjedelmében közöljük.

A közgyűlés egyéb tárgyai a következők voltak: Crkvenicán görvélykörös gyermekek részére a tengerparton fekvő és József főherceg tulajdonát képező Frangepán-féle kastélyban a főherceg fenséges felesége „gyermekotthon"-t létesít s azt istenbenboldogult László fiáról nevezi el. Fölhívta a várost is a főhercegné, hogy beteg gyermekek részére alapítványt létesítsen. A közgyűlés e célra megszavazott 10 évre évi 25—25 frtot.

Az állattenyésztésről alkotott szabályrendeletet a földművelésügyi miniszter jóváhagyta. Az tehát most megbírdottatván, végrehajthatik.

A város fölött a honvédelmi miniszterhez, hogy az ország területén több helyt felállítandó katonai reáliskolából Zombornak is juttassanak. A miniszter most azt felelte, hogy az ilyen reáliskolák elhelyezésére a geográfiai viszonyok mellett azt is tekintetbe kell venni, hogy hol vannak vegyes fegyvernemek és magasabb katonai parancsnokságok. Ily körülmények között tehát, habár méltányolja a város indokait, a kérelemnek eleget nem tehet.

Felhívja a honvédelmi miniszter a várost arra, hogy a felállítandó hadapródiskolák részére a város alapítványokat létesítsen. A közgyűlés egy alapítványt létesít évi 200 frton és fentartja magának azt a jogot, hogy az alapítványi helyre a növendéket a város mutassa be.

Ezek után foglalkozott a közgyűlés a *Koczik-alapítványgyűlés*.

Tudjuk, hogy özv. Koczik Pálné 100,000 frtot tett le a városi házipénztárba egy az ő halála után egy létesítendő árvaház javára. Az állandó választmány a következő határozati javaslatot terjesztette elé:

„A felebaráti szeretett örömmünnepeit tili Zombor sz. kir. város közönsége, midőn tanácskozási jegyzőkönyvének legelső lapján késő utódok emlékeztetése özvegy Koczik Erzsébet urnó ezen fejedelmi alapítványának elfogadását örökíti meg, megörizvén egyúttal azon Koczik Pál és Erzsébet, a város legjobbjainak nevét emlékeztetill a multnak, példájaul a jövőnek, reménytil a szenvedőknek, bizalmul az inségesekeknek, vezéressillagnl a soha ki nem apadó felebaráti szeretetnek.

Örömmel fogadjl el a város közönsége özvegy Koczik Erzsébet urnó által előterjesztett feltételeket, mely szerint ezen alapítványból az alapító-levél csak halála után készítessek el s hogy addig a kamattjövdelem minden kezelési díj nélkül kizárólag őt illesse meg és utasítl a városi tanácsot, miszerint a letett öszszegnek ily irányban leendő kezelésére nézve a szük-séges intézkedéseket tegye meg.

Es jöllehet az emberszeretett ily nyilvánulása sokkal is fenségesebb, semhogy gyaról szavakkal a város közönségének halálját tolmácsolhatnánk, mert az adományozó urnó nemes szíve önmagában találhatja a legszebb, legdícsőbb elismerést, — e város közönsége örökké há-lás érzelmeinek némi kifejezéséül özv. Koczik Erzsébet urnóhoz közzönő irat intézését elhatározza s annak át-adásával Schlagger Gyula polgármester elnöklele alatt Fejér Gyula, Bikár Simon, Alföldy Árpád, Falcione Nándor, dr. Grüner Samu, Lippert Ferenc, Koczkár Zsiga és Józits György bizottsági tagokból álló küldött-séget bizza meg.”

nyekkel, melyek e tengeri kereskedelem szolgálatában allanak.

A jelen évtizedben számos tekintélyes iparvállalat létesült Triesztben s így kiviteli kereskedelmét kezd tartani transito kereskedelmével, bár a haladás terén Fiume az utóbbi években előbbre jutott.

A szabad kikötőnek a város felőli végén van a hatalmas halcsarnok, mely a tenger legváltozatosabb terményeinek piaca. A velencei halpiac, melyet szintén megueztünk, nem oly nagy, nem mutat oly változatos képet, mint a trieszti. Az idegen szemét a sokféle állat erősen köti le s aki természettudományokkal foglalkozik, itt könnyen juthat megbecsülhetlen ismeretek birtokába.

A S. Carlo és a del Sale móló között a Canale grande vonul a városba a sz. Antal székesegyházig. Mindkét oldalán számtalan, leginkább vitorlás hajók kötnek ki.

A sz. Antal székesegyház, mely ép most áll átalakítás alatt, hatalmas méreteivel és szép fekvésével impozáns látványosságot nyújt. Stílszerűség és gazdság tekintetében azonban felülmúlja az ugyancsak a Canale grande jobb partján a Riva Spiridione végén levő gör. kél. templom, mely byzanc stílyben épült s melynek mélytelen arany és ezüst kincsei vannak. Különösen szokatlan látványt nyújt négy, körülbelül egy méter magas oltárkép, melynek alakjai aranyból és ezüstről valók és nagy műértékkel bírnak. Az oltár felett levő kereszt dragákkápei pedig pompás színekre bontják a reá eső napsugarakat.

Monumentális épület a Piazza grande nyugati oldalán levő városháza, továbbá az osztrák Lloyd palotája és a tőzsde.

Különös érdekléssel bírt reánk a hajózási és kereskedelmi iskola megtekintése, mely azonban nem a legrendezettebb belsejével messze elmarad a velencei iskolától. Ugyanegy épületben van vele a Museo Civico, a városi múzeum, melynek gyűjteményei között különösen a zoológiai bir nagyobb nevezetességgel. Különös említést érdemelnek benne a ritka nagy csápapédányok.

Trieszt külső városrészei szük sikátorokkal erősen emlékeztetnek Velencére s számos ily ép nem esztetikusan külsejű utcán kellett áthaladnunk, hogy a várba

E tárgynál különben egy-két fölszólalás is történt. Paul Kálmán kevések találja az állandó választmány javaslatát és indítványozza, hogy Koczik Pálnak és özv. Koczik Pálnéknak az arcképet festesse le a város és egyben a másik két nagy alapító: néb. Falcione Gyula és Gyalokai Rozália megfestendő arcképeivel együtt a közgyűlési teremben helyezték el. *Fejér Gyula* fölemlíti, hogy egy ízben már kérte a városi iskolaszék, hogy Falcione Gyula arcképet festesse le a város, annak nem tett eleget. Ellenzi a Paul indítványát. *Szondy Mátyás* szerint az alapítványt tevőknek nem az az intenciója, hogy az ő emlékének is költségesen áldozzanak, hanem iparkodik a pénz lehetőleg a jótékony célra fordítani. Ellenzi a Paul indítványát. Helyesebbnek tartaná, ha az alapítók neveiről utca neveztetnék el.

A főispán kívánatosnak tartja, hogy ne tárgyalják most ezt a kérdést, mert most csak a szóban forgó fejedelmi alapítvány elfogadása és annak megfelelő alakbani megköszönése iránt kell nyilatkozni a városnak. A fölmerült kérdést bármikor tárgyalhatják máskor is. Ez alkalommal azonban a nagy alapítvány megtétele által teremtett finnépi hangulat zavartatnék, a megnyilatkozásoknak pedig spontánnak és egyhangúnak kell lenni.

A közgyűlés egyhangulag elfogadta az állandó választmány határozatát.

Az átnyújtandó hűvözölő irat szövege a következő: „Nagyságos asszony!

Ki szívjósága és páratlan felebaráti szeretete által nevé megörökíti, ennek öntudata adja meg a legfényesebb jutalmát. Jól tudjuk, hogy ehhez képest vajmi kevés és gyenge szó az, melylyel Zombor szab. kir. város közönsége Nagyságodnak a Koczik Pál és Erzsébet árvaintézet céljaira 100,000 forintnak a város közönsége rendelkezése alá bocsájtása alkalmából e város lakosának igaz halálát és tisztelét tolmácsolhatja. Nem első alkalom, hogy Nagyságod jótékonyágát tanácskozási jegyzőkönyveink megörökítik. Már egy évtizede, hogy boldog emlékü fia Koczik Lajos nevére szóló ösztöndíj-alapítványt iparos ifjaink élvezik; de midőn ezen újabb valóban fejedelmi bőkezűséggel tett alapítványát oly szerencsések vagyunk kezelés alá vehetni, az ember-szeretett legmagasabb színtét ilti. Boldog emlékeztük Koczik Pálban a törvényhatósági bizottság városunk legtevékenyebb, legderékabb polgárainak egyikét tisztelhetjük, kit fájdalom a sors olyan korán ragadott ki szeretettil, polgártársai és tisztelői köréből, kinek emléket eddig is kegyeletesen őrizte a város közönsége, mai naptól fogva pedig az ő és hozzá méltó hitvesének nevével oly fényes emlékjö elváhalatlan kapcsolatba, mely azokat késő századok számára dicsfényvel körül-övezve fogja megörizni. Anyagi érdekek által vezérelt napjainkban jól esik tudnunk, hogy a felebaráti szeretet lángja városunkban is ily magasan lobog, példájaul a földi javakban megáldottaknak, vizgaszul szenvedőknek, szenvedésük órájában az inségesekeknek. Midőn ezért Nagyságodnak a város közönsége igaz, soha nem muló halálját fejeznők ki, s tudomására hozzuk, hogy az alapítvány letétele alkalmával kitűzött öszszes feltételeket mai napon tartott közgyűlésünkben elfogadtuk, maradtunk stb. stb.”

Dr. Duchon János zombori gyakorló orvost a főispán a mult közgyűlés alkalmával tisztelbeli városi orvossá nevezte ki. Dr. Duchon azonban erről leköszönt. A közgyűlés a leköszönést tudomásul vette. Csak Paul Kálmán kérdezte, (nagy derűtlenség mellett) hogy miért. A főispán azonban felvilágosította, hogy mitan ő nevezte ki, a lemondást is ő fogadta el, de mert a városi közgyűlés előtt történt a kinevezés és városi tb. orvosi címre vonatkozott az, melynek adományozása bizonyos jogokkal van egybekapcsolva, azért az erről történt lemondást kötelelességének ismerte a közgyűlés tudomására hozni.

Dr. Spitzer Mór özvegye megköszöni az ura halála fölötti részvétet. A közgyűlés tudomásul vette.

A savanyuvizek megadóztatásának ügye került azután napirendre. Az erre vonatkozó szabályrendelet tervezetét már előre kiosztották a bizottsági tagok között

juthassunk, melynek strategiai jelentőségénél nagyobb értékkel bír ama páratlan kílátás, mely ormaíró az Adriára egész Velencéig nyílik.

A Giardino publicuban végzett séta kellemes része volt változatos programunknak.

Trieszti tartózkodásunk fénypontja volt Miramár megtekintése, hová külön hajón ment társaságunk. A királyi kastély remek fekvése és termeinek valóban fejedelmi berendezése szemképrázatos látványt nyújt. Becsesek a benne levő, a szerencsétlen Miksa császárra vonatkozó képek. Parkja pedig már akkor virágzó lombjaival elbűvölő és páratlan a maga nemében.

Trieszt általában, a külvárostól eltekintve, egy modern, szép és élénk város benyomását tette reánk, kereskedelmi és tengerészeti látványosságainak áttanulmányozása pedig megbecsülhetlen értékkel bírt reánk.

A remek tengerpart mentén haladó vonatról újból feltűnt szemünk előtt Miramár és környékének ritka szép vidéke s egy órai utazás után megint a Karszt köténgerebére jutottunk, melynek pusztá ormaít már Fiume előtt láttuk.

Fiumében ismét megállapodtunk egy napra, melyet az abbázai kirándulásra használtunk fel.

Tanulmányutunk utolsó nevezetes pontját Zágráb képezte, mely fekvése és modern épületeivel várakozáson felül érdekes látványosságot nyújtott. A Zrinyi- és Jelacits-tér, az Ilica és a vár, valamint a restaurálás alatt álló székesegyház megérdemli a megtekintést. Különös tetszést arattak a különböző iskolák palotaszéri épületei, valamint a színház, melyet — nagypéntek lévén — csak kívülről tekinthettünk meg.

Nagyszombat reggelén ismét Szlavónia síkságán pihent szemünk s a déli órában végre elértük otthonunkat, ahol öveink a hosszú távollét után már türelmetlenül várakoztak reánk, akik megbecsülhetlen ismeretekkel és tapasztalatokkal gazdagodva, örömmel és elragadtatással emlékeztünk vissza a lefolyt tanév husvétii szünidejére.

Novákovits Izidor.

s azt a közönség tájékozása végett mi is közöljük. A részletes vita előtt Paul Kálmán szólalt föl első sorban és ellenezte az adóbehozatalát, de mikor meghallotta, hogy az körülbelül 6000 frtot jövedelmez a városnak, akkor elállott az indítványtól. Annál inkább kikelt ellene dr. Donoszlovits. Szerinte a város tönkre teszi a szóda-gyártást és az ásványvíz-kereskedést; drágul a szóda és így a közönség drágábban fizeti majd az ő savanyu-vizét. 5—600 frt évi jövedelemért nem érdemes a népet zaklatni.

Főispán fölvilágosítja dr. Donoszlovicsot, hogy téved, ha az az 5—6000 frt nem számít, mert hiszen sok fontos ügy akad még épen a pénzkérdésben. Vagy talán jobb lenne 3—4% pótdadóemelé? A bajai példa mutatja, a hol ez az adó már régen meg van, hogy az semmi zaklatással nem jár.

A közgyűlés ezek után letárgyalta és elfogadta az egész javaslatot.

Élénk vita támadt annál a kérdésnél, hogy vajjon rendszeresítették-e még egy orvosi állás.

Dr. Donoszlovits nem tartja elegendőnek, hogy egy orvosi állás rendszeresítették. Szerinte ha a közegészségügyet rendezni akarjuk, akkor végezzük azt gyökeresen. Szerinte a tiszti főorvosi és a kórházi főorvosi állások csak dignitáriusok lennének, a munka meg az egyetlen alorvosra hárulna. Indítványozza, hogy szervezzen a város két kerületi orvosi állást 400—400 frt fizetéssel.

Főispán figyelmezteti, hogy hiszen egy alorvosunk van, tehát az ő indítványa szerzett jogokat érint.

Paul ugy találja, hogy egyáltalán fölösleges több orvosi állás, mert minden hivatalos jelentés azt mondja, hogy a közegészségügy rendben van.

Schlagger polgármester a mellett van, hogy most egyelőre egy orvosi állás rendszeresítették; ha három orvos sem lenne elég, a város közönségének módjában áll bármikor szervezni még egyéb orvosi állásokat. Alig hiszi azonban, hogy a kerületi orvosok 400—400 frt fizetést mellett lelkiismeretesen képesek lennének teendőket ellátni.

Dr. Popovits tb. főorvos a közegészségügyi bizottság javaslatát ismerteti meg.

Ezek után a közgyűlés kimondja, hogy 700 frt évi fizetéssel még egy orvosi állást rendszeresít. A szervezési szabályrendeletnek az orvosi állásokra vonatkozó részét azonban csak egyik legközelebb tartandó rendkívüli közgyűlésen fogja módosítani.

A népnevelési bizottságot a közgyűlés a következő tagokkal alakította meg: Fejér Gyula, Kupuszárevits Lyubomir és Fischer Mihály rabbi lelkészek, Jauch Ferenc, Ilkits István és Brauner Adolf tanítók, továbbá dr. Donoszlovits Vilmos, dr. Falcione Nándor, dr. Grüner Samu, dr. Gertinger Pál, Henneberg Sándor, Karakásevits Milivoj, Kozma László, Lallóssevit Jakab, Molnár István, Széchényi József, Thurszky Jenő, Vukicsévits Péter, Vukicsévits Gy. Miklós és Zsulyevits Ernő.

Néhai Gyalokai Rozália síremlékére a város nevezett által tett és róla elnevezett alapítványból 1000 frtot szavazott meg.

A Falcione Gyula-féle ösztöndíjra 7 folyamadó volt. Megkapta Blazsev Antal II. éves technikus 51 szavazattal, Czinkler Kálmán szintén II. éves technikus 6, Jakob Árpád fa- és fémpariskola növendék 6 szavazata ellen.

A zombori kaszinó-egyleti dalárdának a folyó hó folyamán megtartandó jubileumi ünnepekre költségeire a város megszavazott 200 frtot.

Egyéb kevésbé fontos tárgyak (bérletügy, szabadság, kegydíj iránti kérvény, számadások stb.) letárgyalása után a közgyűlés déli 3/4-12-kor ért véget.

Ujdonságok.

Kinevezés. Dr. Vojnits István főispán dr. Frank Mihály vármegyei aljegyzőt főispáni titkárrá nevezte ki.

Kinevezés. A belügyminiszter bodrogh-monostorszeghi anakönyvvezetővé Alföldy Géza-t nevezte ki.

Pályázat. Pályázat van hirdetve a zombori pézülgigazgatóságnál adóosztási állásra.

Elöléptetés. A szabadkai kir. törvényszék elnöke Csovits Jakab szabadkai kir. törvényszéki II-od osztályú hivataloszlóga a kir. bírósági hivataloszlóga I-od, Kovács Márton hivataloszlóga pedig a II-ik fizetési fokozatba léptette elő.

Övönő-választás Uj-Szivacon. Az e hó 3-án megtartott övönő-választás alkalmával egyhangulag az egy év óta Szivacon működő Kózik Ida övönő választott meg, aki az e hó 1-én megtartott záróvizsgán kiváló eredményt mutatott fel.

Próba-bál. Landau Lázár táncitanító tanítványai 1897. évi augusztus 14-én (szombaton) a „Vadászkürt“ szálló dísztermében zártkörű próba bált tartanak. Rendezők: Auer Aurél, Baumann Emil, Bednár Béla, Dalmay Oszkár, Falcione Kálmán, Holländer Gyula, Karsay Pál, Kiss Mátyás, Kohn Armin, Lichtner Jenő, Margalits Ede, Oltványi Adorján, Proll Gyula, Raisz Sándor, Szűcs Jenő, Szondy István, Theodorovics Frigyes, Weidinger Dezső, Landau Lázár okl. táncitanító. Személyjegy 1 frt, család-jegy 2 frt 50 kr, karzat 80 kr. Műsor: Társas magyar szlő. Bemutatják Baumann Margit, Hauke Margit, Raisz Irén és Szondy Mariska kisasszonyok. Társas keringő szlő. Bemutatják Alföldy Flóra, Esztergamy Margit, Hauke Ilona, Krónits Micieke, Raab Margit, Vidákovits Mariska kisasszonyok. Spanyol tánc. Bemutatják Weber Aranka, Nikolits Darinka, Halász Magdolna és Steiner Ella kisasszonyok. Lengyel tánc. Bemutatják jelmében Iczig Spiczig, Lebele Mayer, Ne hagyj magad Schlesinger, Goldstein Számi vigéc urak. Mignon. Mennette. Noblesse. Kankan. Keringők. Bemutatja 16 pár. Zenerendező: Karácson Pali.

Somossyék kudarcja Szegeden. A Somossy-orpheumnak több tagja itt járt városunkban is s mint irtuk, a „Vadászkürt“-ben német előadást tartottak. Innen tovább utazott a német trupp s utaztatban eljutott Szegedre is. Szeged hazafias közönsége már nem volt olyan türelmes a német dalosok iránt, mint mi. A „művészek“ csak egy előadást tarthattak Szegeden, mert a közönség és a sajtó annyira felzudult a német trupp ellen, hogy a rendőrség kénytelen volt az előadási engedélyt megvonni tőle. A Somossy-ensemble azonnal távozott a városból.

Pótvásár Zsablyán. A kereskedelmi miniszter folyó évi augusztus hó 14-ére Zsablyán pótvásárt engedélyezett.

Személyi
elnök f. hó 3-án
konai látogatására

Eljegyzés
főhadnagy eljegye
gyaradról.

Közgazga
nál. Zombor szab.
dr. Vojnits István

tartott. Schlagger
hangulat tudomá
szerint egyenes ad
bélyegilletékben
49 kr, tanítói ny
orvos jelentése sz
hóhoz képest ros
tömegesen fordul
szemben. A főorv
élelmiszereket nem
fordult elő. A tan
gyermek Zombor
3662 róm. katolik
28 ágostai és 170
felolvasása után
rült a sor.

Uj találm
sok fáradság után
a mely a téglánál
A festék különféle
letek — mint értes

Hangverse
igazgatóság a vidé
nyugdíjalapja javár
fürdőtelepen tanca
A hangverseny fény
előkép-csoportzata le

Szocializm
sorokat: A „Bácska
a címen egy közlen
szóntai viszonyokká
szó nélkül. A hír u
saságról“ szlő és be
személyiségeket olva
mértékben okot ad
valóság ez: Az ar
írásbeli szerződés m
mellett a munkálato
kellett volna állani
bérkövetéssel állot
nagybirtokosság —
nek — teljesített. E
cikkben említett ur
tarthatnak igényt s
jőindulatukat, — en
itellni. Amon Vilmos
e sorait, a magunk n
hogy a multkori bir
nem akarta ugy fe
baragija reá szolgá
mint kuriozum, kurio
dolgozómódjának. Ig
értették azt mi is.

Hangversen
A bács-szt.-tamasi jel
tanuló-ifjuság a nagy
augusztus hó 8-án a
alapjának javára ha
adással egybekötött
Marsailles, enekli a
marthyótl, szaválja
énekli a dalardá. 4.
Gyulától, előadja V
szemed“, dongókar
Keeskés Sándor. 6.
vonásban. Irta Szig
Roginer Mariska k. a
Béla. Mariska, gyán
Liliumfi, Szellemfi, v
és Rapp József. Kán
Erzsi, leánya — Iván
Kempl György. Szoms
Schwartz, pesti fogal
— Domokos Vilmos.

Gyilkosság.
gyilkosság történt Sz
ket jelentik: Zécz St
felé hazament s ott k
a feleségét s amikor
ben Bédics Alajos —
és vele mindig jó vis
dályozni. A felbőszít
hat súlyos sebet ejtv
Bédics halva marad
hagyva a nyomorban

Kardpárhaj.
A Szabadka mellett le
lezónk írja — Julius
J. H. és ifjabb G. Gy.
mással szemben. A fel
H. csakhamar egy olya
hogy a viaskodást be
sebesült félnek egy h
ebből keletkezett szöve
súlyos, hogy karját al

Küdelem a
volt vármegyeenk egy
szemtanuja, mely egy
Egy sas ugyanis egy
mánya és vele fölre
levegőben hamarosan
átfogta, hogy ez szab
küdelem támadt most
egy óránál eltartott s
hol a sikamlós hidegvér
néptömeg várta ez érde
nek végeredménye az
győzni, hanem menek
így a földre ereszkedet
agyonverték, de a mad
sebezve és annyira kim
nem volt.

Személyi hír. Czorda Bódog kuriai másod elnök f. hó 3-án este a budapesti gyorsvonattal — ronkoni látogatására — Szabadkára érkezett.

Eljegyzés. Simonyi József, m. kir. csendőrfőhadnagy eljegyezte Kasza Bertuska kisasszonyt Magyaradról.

Közigazgatási bizottsági ülés a városnál. Zombor szab. kir. város közigazgatási bizottsága dr. Vojnits István főispán elnöke alatt rendes ülést tartott. Schlagger Gyula polgármester jelentését egyhangulag tudomásul vették. A pénzügyigazgatói jelentés szerint egyenes adókban július hónapban 14722 frt 49 kr, belyegilletékben 1839 frt, fogyasztási adóban 8862 frt 49 kr, tanítói nyugdíjban pedig 22 frt folyt be. A főorvos jelentése szerint a közegészség állapota a múlt hóhoz képest rosszabbodott. A kanyaró még most is tömegesen fordul elő. 60 halálesettel 54 születés áll szemben. A főorvos megvizsgálta a piacot. Hiányos élelmiszereket nem talált. Orvosrendőri boncolás egy fordult elő. A tanfelügyelő előadása szerint tanköteles gyermek Zomborban összesen 6754 van, akik közül 3662 róm. katolikus, 2823 gör. keleti, 66 református, 28 ágostai és 170 izraelita. A szokásos havi jelentések felolvasása után a felévi jelentések összeállítására került a sor.

Uj találmány. Major Jakab ó-becsei vállalkozó sok fáradság után egy olyan festékeveréket talált fel, amely a teglának, ha ráégetik, gyönyörű zománcot ad. A festék különféle színben előállítható. Az eddigi kísérletek — mint értesülünk — fényesen sikerültek.

Hangverseny Palison. A palicsi fűrdőigazgatóság a vidéki hírlapírók országos szövetségének nyugdíjalapja javára f. évi augusztus hó 10-én a palicsi fűrdőtelepen tancsal gyűlésként hangversenyt rendez. A hangverseny fenypontja az „Eleven Újság“ allegorikus előkép-csoportja lesz.

Szocializmus Szóntán. Vettük a következő sorokat: A „Bácska“ legutóbbi számának hasábjain ezen a címen egy közlemény jelent meg, melyet — mint a szóntai viszonyokkal teljesen ismerős — nem hagyhatok szó nélkül. A hír ugyanis egész tervszerű szociális „társaságról“ szól és beleszóvi a témába az itteni hangadó személyiségek olyan formán, mintha azok a legnagyobb mértékben okot adtak volna a nép gyűlöletére. — A válaszó ez: Az aratás kezdete előtt a munkás nép irasbeli szerződés megkötésével elvállalta méltányos díj mellett a munkálatok elvégzését, de mikor munkába kellett volna állani, akkor folyton nagyobb és nagyobb bérköveteléseket állítottak elő, amit az engedékeny, jászivó nagybirtokosság — dacára az irásban kötött szerződésnek — teljesített. Ebből világosan kitűnik, hogy a mult cikkből említett urak inkább bárány, semmint gyűlöletre tarthatnak igényt s ha nem tekintenek a nép iránti jóindulatukat, — engedékenységgel tudnám őket el- itelni. Amon Vilmos. — Szívesen köztöltök Amon urnak e sorait, a magunk részéről csak azt jegyezzük meg, hogy a multkorai hír sem sérteni nem akart senkit, sem nem akarta úgy feltüntetni az urakat, mintha a nép haragjára reá szolgált volna. Az a hír nem volt más, mint kuriozum, kuriozuma a fanatizált szocialisták gondolkozásmódjának. Így értette azt a hír beküldője s így értettük azt mi is.

Hangverseny és műkedvelői előadás. A bacs-azt-tamási jelenleg otthon tartózkodó róm. kath. tanuló-ifjúság a magyar dalegyüttel karöltve folyó évi augusztus hó 8-án a szegény gyermekek és a dalárda alapjának javára hangversenyt és műkedvelői előadással egybekötött tancmulatságot rendez. Műsor: 1. Marcell, éneklő a dalárda. 2. „Vén cigány“, Vörösmarthytól, szavalja Roginer Gyula. 3. Népdalegyüttel, éneklő a dalárda. 4. „A mama kedvence“, Rudnyánszky Gyulától, előadja Vondra Béla. 5. „Reám tekint büvös szemed“, dongókar bariton szólóval. A szólót éneklő Kecskés Sándor. 6. „Liliomfi.“ Eredeti vígjáték 3 felvonásban. Irtó Szigligeti Ede. Személyek: Kamilla — Roginer Mariska k. a. Szilvay, vén professzor — Vondra Béla. Mariska, gyámleánya — Ivánovits Flóra k. a. Liliomfi, Szellemfi, vidéki színész — Kecskés Sándor és Rapp József. Kányay, vendéglős — Roginer Gyula. Erzi, leánya — Ivánovits Katica k. a. Gyuri, pincér — Kempl György. Szomszédasszony — Teleki Juliska k. a. Schwartz, pesti fogadó — Pongrácz Sándor. Adolf, fia — Domokos Vilmos.

Gyilkosság. Emlegettek már, hogy vasárnap gyilkosság történt Szóntán. Az esetről még a következőket jelentik: Zécz Sándor szóntai béres vasárnap este-felé hazament s ott késsel a kezében halálra kereste a feleséget s amikor megtalálta, rá akart rohanni, amiben Bédics Alajos — ki Zéczel egy uraságnál szolgált és vele mindig jó viszonyban volt — meg akarta akadályozni. A felbőszült ember ekkor Bédicsnek rontott és hat súlyos sebet ejtve rajta, futásnak eredt, de elfogták. Bédics halva maradt, özvegyet és három gyermeket hagyva a nyomorban.

Kardpárbaj. Egyik fővárosi lapban olvassuk: A Szabadka mellett levő Palics fűrdőben — mint levelezőnk írja — július 29-én véres kardpárbaj folyt le. J. H. és ifjabb G. Gy. egyetemi hallgatók állottak egymással szemben. A felek igen hevesen küzdöttek s J. H. csakhamar egy olyan erős vágást kapott alsó karjára, hogy a viaskodást be kellett szüntetni. A párbajra a sebesült félnek egy hölgyről tett sértő nyilatkozata s az ebből keletkezett szóváltás adott okot. J. H. sebe olyan súlyos, hogy karját aligha használhatja többé.

Küzdelem a levegőben. Érdekes harcnak volt vármegyénk egyik községében a lakosság a héten szemtanuja, mely egy sas és egy kigyó között folyt le. Egy sas ugyanis egy nagyobbfajú kigyót tett zsákmányává és vele fölrepült a magasba. Am a kigyó a levegőben hamarosan magához tért és testével ellenfelet átfogta, hogy ez szabad reptelésben gátolva volt. Heves küzdelem támadt most a két fél között, mely tovább egy óránál eltartott s melyben hol a tollas ragadozó, hol a sikamlós hidegverű állat látszott győztesnek. Nagy néptömeg várta ez érdekes párviald kimenetelét, melynek végeredménye az volt, hogy a sas utóvégre nem győzni, hanem menekülni akart már zsákmányától és így a földre ereszkedett. A körülálló a vérző kigyót agyonverték, de a madarak királya is annyira meg volt sebezve és annyira kimerült, hogy fölszállani már képes nem volt.

AZ ÉJFÉLI NAP ORSZÁGÁBAN.

Irtó: Vértési Károly.

I.
Throndhjem, 1897. július 5.

Nem utirajzok, csak karcolatok akarnak lenni ezek a sorok, melyeket ezuttal — utközben — a papírra vetek. A látott fényesen szép képek kiszínezéséhez majd otthon dörszölöm el a festéket és vegyitem a színeket, hogy legalább halvány vázlatokban mutathassam be azt, mit a természet megkapó színekben tárt elem Svédországban épp úgy, mint Norvégiában. Átvastottam a lelkemben az örökszép természetnek lelketemelő képeiből annyit, a mennyit szemhatárommal elértem és a mennyit gondolkodó agyamon keresztül lelkem világába bevihettem. Egész életre való szellemi táperő ez, mely a balsorsban vidit, a jóban pedig magasztos utóérzeményeket kelt. Még összevisszaságban hevernek a látott képek előttem, nincsenek még rendezve emlékezetem tárházában, csak úgy veszem azért elő az utifáradtság közepette egyiket, másikat, a mint érem.

Az észak-német tengerpartról, gőzkomp hoz át a csekélyebb vízű tengerszoroson a nagyocska szép, nyaralókkal telezsórt Rügen-szigetre, ezt vasút metszi s a hol a vasér ismét véget ér a víznél, egy nagyobb tengeri hajó vesz fel bennünket, hogy Trelleborgnál, Svédország partjára tegyen. Rex, volt az imponáló nagyságu fejedelmileg berendezett gőzhajónak a neve, de királyilag is uralkodott a habok fölött!

Svédország, dacára hogy olyan szép ország s kedves a népe, még sem volt a turisták Mekkája, pedig megérdemelte volna azt. Sokat leudított a stockholmi kiállítás azon, hogy azzá legyen ezután. A kik ott voltak, majd elmondják, leírják, milyen ékesen keretelik a ritka szépségű szőke fűrtök, a rózsapiros arcokat, melyekből lányos tisztaság ragyog. A kik ott voltak s látták a szép és szépítő nemzeti viseletet, különösen az ifjabb szép lányokon, majd lefestik, milyen jól áll az emelt fön, a hátulról kissé előre kunkorodó, hegyes sapkácska, milyen jól öltöztet a tarka színektől sáros kötényke és milyen kecsesen simul a pacsolat, csipkés ingujjakra a színes mellény. Üde kacaj, barátságos mosoly, mennyire emeltek meg! És a mikor táncra perdtültek az ifju párok — Skanzenben*) — valóságos kiállítást rendezett a svéd- és norvég táncokból, parádés nemzeti viseletben. A Gusztáv Adolf korabeli, történelmi ünnepek, menyegzőket, az ósdi szokások felújítását látni, előtünk mozgó, élőképben bizony nagyon érdekes volt.

Svédország szépségei még eredeti állapotban vannak, nincsenek úgy kikéltve, kicicimázva, mint Svájcban, a hol sokszor kell megkülönböztetni a ember mesteri kezét, az alkotó bűvös ujjától.

Nem tudom kinek a rendelkezésére, mondjuk tehát, hogy a svéd kormány előzékeny intézkedéseiből, frissítőkét, ezek között gondosan hűtött jó söröket osztatott szét, könnyen nyitható üvegben, a stockholmi kiállítás látogatására jövő vendégek között.

A vasuti kocsik újak, fényesek és olyan kényelemmel vannak berendezve, a melyenket eddig még sehol sem láttam, bátor eddig Cap Matapan, déli főkötől a vén Európának sok szép országát utaztam be. Elegancia tekintetében föllmulta még a Berlinből a tengerig közlekedő nagyon is díszes kocsikat, melyeken az ülőhelyet, a viteldíjon kívül még külön is meg kell fizetni 1—2 márkával a távolság szerint, melyekben tisztogatózó asszonyok folytonosan járva kelve, a kezükben tartott fehér ruhával az ablakokat törlik, a kilincseket fényesítik.

Az általam eddig látott országokban, abban versenyeken egymás között a népek, melyikők a nagyobb, szellemiekben, anyagiakban gazdagabb. Svéd- és Norvég-országok ezalatt halgatnak, nem őrnek nagy politikát, de haladnak.

Asztal, tükör, folyton frissen töltött vizes üveg, pohár, minden rendelkezésére áll a vasuti kocsikban; gondoskodva van arról is, hogy utitársasággal költséd el az ebédedet, vacsorádat, melyet készen, tálcán hoznak a kocsidba, melyből szabadon sétálhatsz át a többibe is, nem levén itt ketrecrendszer. Tagesztán puha tiléseden, az otthoni ebédlőbe képezed magad, a divánon sziesz-tálni a vonat ringató altatásakor. Ha azután csukódni érzed a szemed hajat, a támlányból előveszed az egyik vánkost, a piros selyembéju másikat is, csinálsz magadnak olyan kerevetet, hogy a messze elnyúló nagy ország hosszu utján sem érezed meg a fokozottabb fáradtságot.

Az utvonalon, tude zöld színben pompáznak a földek, vetések. Csupa zöld bársony az ország déli része, a hol még nem uralkodók a köhegyek. Nincs még itt az aratás.

A fenyők országába hol felszaladunk, hol meg abból kifutunk, de az ezüst-fehér héju nyárfák, mindig kísérnek bennünket az utunkon.

Az állomásokon élénkek az emberáradatok, rikitó színű nemzeti viseletben szép svéd nők sétálgatnak, csoportosulnak; piros arcukhoz, nefelejs kék szemükhöz, nagyon illik a szőke haj, mely gyakran szögcsinbe megy át. Ismerőst, ismeretlent, idegent, egyaránt kendőlobogtatással, kézfő mozgatással üdvözölnék. Jól áll nekik ez a barátságos viselkedés. Egyképpen teszi ezt az időviselt anyóka és a rózsás arcú csökök unoka.

Stockholmhoz értünk; későn van már; még sem akar estére térni az idő. Lapot olvasnak az emberek éjfélköri időben is. A fényes felhők világából verődik vissza folytonosan annyi, hogy éjdon is láthatunk.

Lazac, piros mint a rózsza, tengeri rák, vörös mint a restelkedés, hollandi izes jó s egyéb mártásokkal leöntött ételek, a kiállítási vendéglős pazarul felszerelt asztalán, kivált eleinte, bizony jól izlenek. A hirtelen változás jól esik. Ebéd előtt, a tengeri csemegék egész sokasága, tetszés szerinti előlakmározásra van kitéve. Egész tanulmányt képez a sok jó falat, melyek, ha bennők mértéket nem tartunk, elrontják az egész ebédünket. Nem baj.

Stockholm örül; kiállítást rendezett a királynak jubileuma alkalmára. Nagyon téved azonban az, aki itt örömrájongást keres. A csendes véru nép között olyan rendes mederben folyik itt minden, mint a hallgatag mély víz. Csak a zászlók lobogásából, népek összefutásából sejtjük, hogy ünnepe van a városban, országos nép ünnepe. Egészen mások a norvégok és svédok véralkata, mint a miénk, bátor, nagyon is pirosak a bóbítás fővegü szókék.

*) Skanzen, a kiállítási területhez legközelebb fekvő kiránduló hely Stockholm-ban.

Az első betekintés az öt tornyu nagy kiállítási iparcsarnokba, eleve meggyőz már bennünket arról, hogy idejövételünket nem bánjuk meg. A legnagyobb faalkotmány az, melyet a kiállítási főépülettel, eddig a világ felmutat.

Unom a kiállításokat mintaszerű egyformaságuk miatt. Kivételt képez mégis ez a stockholmi, északi jellegénél fogva. Kikészített jegesmedvebőr, iramszarvas agancs, rozsmár fokaagyar, a lappok iparkészítményei, mégis csak nem nyujtanak mindennapi látványt. Jobban megnéztem azt, ami ellit a mi viszonyainktól; hagytam azt, a mi nálunk is elközségedett. A fa- és érciparuk kiváló.

(Folyt. köv.)

Közgazdaság.

A műtrágyák szerepe csalamadé termelésnél.

A műtrágyák fogalma napról-napra növekszik; használja azt ma már boldog-boldogtalan, vagy hogy a valóságunk megfelelő kifejezéssel éljék: használja a legutolsó paraszt is. Hogy jól van-e ez így, avagy rosszul? e kérdésre azt hiszem minden értelmesen gondolkodó gazda ugyanazon feleletet adja: jól, ha azok okszerű alkalmazása mellett az istálló trágya növelésére és alkalmazására is kellő, — helyesebben fő sulyt fektetik, rosszul: ha az utóbbiak teljesen mellőzöttek. Mert hiszen mi a műtrágyázás célja? az, hogy pótoljuk vele azon hiányokat, melyek az istálló trágya alkalmazásával s legtöbb esetben helytelen alkalmazásával felmerülnek. Kik követnek el legtöbb hibát a trágya kezelésénél s a trágyázás keresztül vitelénél éppen azok, kikre fent is hivatkoztam, az u. n. parasztgazdák. Jogos tehát, hogy a műtrágyák használata ma a társadalom ezen rétegében is mindinkább terjed, s kívánatos is, hogy terjedjen, de hozzá teszem: mind az észszerűség és okszerűség szem előtt tartásával.

Az elmúlt őszszel egy megyebeli parasztgazdával beszélgetvén, dicsekedve említette, hogy egy műtrágya kereskedéssel foglalkozó uri ember ajánlatára beszerzett néhány kilogramm trágyát s elbirtette azt csalamadéra. Kérdésemre, hogy miért éppen csalamadéval kezd műtrágyázási kísérletet, midőn az jövedelmezőség tekintetében a legkevésbé mutatkozik alkalmasnak, azon választ nyertem, hogy csalamadéja rosszul kelt ki s nem akarván azt kiszántani s újból elvetni, ezt a költséget inkább műtrágyára fordította s meg nem bánta, mert vetése egészen helyreállt, sőt többet kaszált le, mint más évben. A használt műtrágya kibilalérom volt. Két katasztrális holdra 80 kilogrammot szórt el május dereka táján, tehát a vetést követő harmadik héten. Kiszórást előtt a fejlődésében hátramaradt s a rossz időjárás következtében megcserepedett talajon levő csalamadét megfogasoltatta. Kiszórást után egy jótékony eső következett s május 25 ike körül csalamadéja már oly szép volt, hogy a sikert bizton remélte. Reményében nem is csalatkozott, mert a két holdról 54 szekér csalamadét vágott le.

Ezen, a chililaléromnak tulajdonítható eredmény eléggé megdönti azon állítást, hogy csalamadé alá műtrágya nem való. Használhatjuk azt bátran épp úgy mint bármely más növénynél, csak legyünk tekintettel a gazdaság viszonyaira. Ha például csalamadé után buzát vetnénk, úgy leghelyesebb lesz ammon szuperfoszfátot vásárolni. 250 kilogrammnak holdankénti elszórása igen jó hatással lesz az utóveteményre. Épp úgy helye lesz a szuperfoszfát alkalmazása akkor is, ha a csalamadé mint zöldgár termeljük s gabonát vetünk utána. Egy konkrét esetre hivatkozhatom utóbbi illetőleg, a midőn is összehasonlító termelési kísérletnél a 230 kilogramm szuperfoszfáttal trágyázott csalamadé zöld ugar után következett rozs 650 literrel adott többet, mint az, melynél a rozs istálló trágyával közepesen trágyázott földbe került.

Kívánatos volna, ha több műtrágyázási kísérlet tétetnék csalamadé alá, mert alig egy-két adat áll ez ideig rendelkezésre.

G—A.

NYILTTÉR. *)

Tekintetes szerkesztőség!

Kérem sziveskedjék b. lapjában leányom reputációja érdekében ezen sorokat közzétenni. Fischl Alajos gyógyszerészből a sértett büszkeség beszél.

Tisztelettel

Schöffner Samu.

*) Az e rovatban közlöttekért nem vállal felelősséget a szerk.

Felolós szerkesztő:

Dr. BALOGHY ERNŐ,

kő- és váltó-üggyvéd.

Laptulajdonos és kiadó

BITTERMANN NÁNDOR.

HIRDETÉSEK.

Házeladás.

Bástya-utca 142. sz. ház, 6—700 frt évi jövedelemmel, 6 elkülönített lakosztály fényes udvarral és kerttel, jutányos áron szabad kézből eladó.

Értesülés a háznál.

3—1

Egy szépen butorozott, külön bejáratu szoba kerestetik egy vagy két ur részére. Cim a szerkesztőségben.

BOR

eladó 56 hektó, saját termés, 2-5 éves siller a karancsi és baáni hegyről. Cim a kiadóhivatalban megtudható.

1247. szám.
1897.

Földhaszonbéri hirdetés.

A kalocsai érsekiség tulajdonát képező, Bács-Bodrogh megyébe kebelezett Bács és Dérouya községek határában fekvő:

1. Teresanik pusztá 2770 kat. hold 328 □ öl terület, a rajta levő uradalmi épületekkel és halászati joggal a pusztá területéhez tartozó vizekben, továbbá mellékhasználatul a Kis- és Nagy-Pakau 844 kat. hold 66 □ öl erdőterület fizemtervileg előirt megszorítások mellett kihasználható részleteinek legeltetése, gubacszedés és makkoltatással együtt;

2. Puzsár pusztá 1285 kat. hold 1357 □ öl terület, a rajta levő uradalmi épületekkel és halászati joggal a pusztá területéhez tartozó vizekben, továbbá mellékhasználatul a Branyevina II. vágás sorozatban 545 kat. hold 71 □ öl erdőterület fizemtervileg előirt megszorítások mellett kihasználható részleteinek legeltetése, gubacszedés és makkoltatással együtt;

3. Nevolin gazdaság 95 kat. hold 1214 □ öl terület, a rajta levő uradalmi épületekkel és halászati joggal a pusztá területéhez tartozó vizekben.

4. Risztováci tábla 75 kat. hold 622 □ öl területtel.

5. Debellek pusztá I. részlete 356 kat. hold 271 □ öl, II. részlete 373 kat. hold 959 □ öl, III. részlete 415 kat. hold 829 □ öl, IV. részlete 453 kat. hold 1464 □ öl, V. részlete 477 kat. hold 619 □ öl, VI. részlete 407 kat. hold 839 □ öl területtel, és az I., III., IV., V. részlet területeken levő uradalmi épületekkel együtt.

6. Kletics pusztá 1473 kat. hold 95 □ öl terület a Branyevina II. vágás sorozatban 840 kat. hold 97 □ öl erdőterület fizemtervileg előirt megszorítások mellett kihasználható részleteinek legeltetése, gubacszedés és makkoltatással együtt 1898. évi október 1-től számított 12 évre.

7. Gaj-Guvnistye 1533 kat. hold 177 □ öl.

8. Vranják-Szeplak 739 kat. hold 50 □ öl.

9. Branyevina II. vágás sorozatban 293 kat. hold 141 □ öl erdőterület fizemtervileg előirt megszorítások mellett kihasználható részleteinek legeltetése, gubacszedéssel és makkoltatással együtt, és pedig:

a) Gaj és Guvnistye,
b) Vranják és Szeplak erdők kihasználható részleteit illetőleg 1898. évi október 1-től számított 3 évre,
c) Branyevina II. vágás sorozatban levő erdő kihasználható részleteit illetőleg pedig 1898. évi október hó 1-től számított 2 évre az érsekuralmi igazgatóságnál Kalocsán, 1897. évi szeptember hó 2-ik napján tartandó zárt ajánlati verseny útján haszonbérbe fog adatni.

A berelési szándékozók felhívják, hogy 50 kros bélyeggel, 10% készpénzben vagy ezen összegnek megfelelő, névértékben számított, óvadékképes értékpapirokban esatolando bánatpénzzel ellátott zárt ajánlatukat, melyben a megajánlott haszonbéri összeg számokkal és betűkkel kiirandó és kijelentendő, hogy ajánlattevő a haszonbéri feltételeket ismeri és azoknak magát aláveti — a fent kitett nap déli 12 órájáig az alulirt urad. igazgatóságnál nyújtsák be.

A ki több fentebbi bérletre tesz ajánlatot, ezt egy beadványban teheti, de a haszonbéri összeget minden részletre külön tüntesse fel.

Elkésve érkezett, vagy utó ajánlatok nem fognak figyelembe vétetni.

Az ajánlattevők közötti választás joga az urad. főigazgatónak tartatik fenn.

A részletes haszonbéri feltételek alulirt uradalmi igazgatóságnál, — Pest-Pilis-Solt-Kis-Kun megyei, szent-istváni számtartóságnál, — és Bács-Bodrogh megye Bács községében állomásozó főerdézi hivatalnál, a szokásos hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Kalocsán, 1897. évi július hó 18-án.

3-1 **Érsekuralmi igazgatóság.**

7855. szám.
kig. 1897.

Pályázati hirdetmény.

Bács-Bodrogh vármegye b.-kulai járásába kebelezett és a vármegye közönségének kéményseprő-iparról 1885. évben 1020. szám alatt és 34.393. sz. min. intézvényével jóváhagyott szabályrendeletének 2. §-a értelmében az Ó- és Új-Verbász nagyközségekből álló XXIX. kerületi kéményseprői állás lemondás által megüresedvén, arra ezennel pályázatot nyitok.

Felhívom mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy az 1884. évi XVIII. t. c. 4. §-a értelmében felszerelendő kérvényüket hozzám f. évi szeptember hó 1-ig annál is inkább nyújtsák be, mert az azontul érkezőket figyelembe venni nem fogom.

A kéményseprésért járó díjakat a hivatkozott vármegyei szabályrendelet 4. §-a állapítja meg, de a kinevezendővel a két község hajlandó méltányos egyezséget kötni.

B.-Kulán, 1897. július hó 24-én.

Lichtneckert József,
tb. szolgabíró.

3-2

S E N K I
addig ne biztosítsa életét, még tájékozást erre nézve nem szerzett a
„R O C K” (Szikla)
életbiztosító intézettől.
ALAPITTATOTT 1806. ÉVBEN.

Vezérigazgatóság: **LONDON E. C.**
15. New-Bridge Street (saját palotájában).

Vezérigynökség: **BUDAPEST.**
Andrássy-ut 23.

Biztosítéki alap 36 millió forint.
Minden esedékes 100 forintja ellenében a „ROCK” 198 forintnyi fedezettel bír.
A biztosított a teljesített befizetéseknek 70%-át 4%-ra kölcsön kapja.
Közlebbi felvilágosítást ad a főigynökség Bács-Bodrogh megye részére:
WEIDINGER S. és ZS. cég
Zomborban.

6-5

HÁZELADÁS.

Zomborban, a Juhász-utcában fekvő **148. számú ház, mely áll 4 szoba, 3 konyha, pince és melléképületből, szabad kézből eladó.**

Bővebb értesítést ad a tulajdonos:
Bikár M. Pál,
Eötvös-körút 567. sz. a.

Kiadó lakás és raktár.

Zomborban, felső város, Flórián-utcában fekvő lakház, mely **5 szoba, konyha, cseléd-szoba, éléskamra, pince, csukott folyosó, istálló és félszobából áll,**

KIADÓ.

Ugyanazon házban egy **nagy magtár** szintén kiadó.

Bővebb értesítés nyerhető a kiadóhivatalban.

HIRDETMÉNY.

Mélyen leszállított árban az üzlet felosztása miatt az összes raktáron levő **üveg, porcellán, lámpa stb. árukat, a mely a volt Stáncsits-féle ÜVEGKERESKEDÉSBEN** van, a melyet alkalmóvétel útján megvettem,

ELADOM

Kereskedők, vendéglősök és háziasszonyok figyelmét felhívom e vételre.

Tisztelettel
Teltsch Gáspár,
ZOMBOR.

*—1

Pályázati hirdetmény.

Kis-Kér községben megüritlt rendőrszervezői állásra, — mely állás havi utólagos részletekben a községi pénztárból fizetendő évi 340 frt készpénzfizetés és szabad egyenrubázattal van javadalmazva, — ezennel pályázatot nyitattik.

Felhívattak tehát mindazok, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy szabályszerűen — eddigi alkalmaztatásukat s nyelvismereteiket is igazoló okmányokkal — felszerelt sajátkezűleg irt pályázati kérvényeiket **f. évi augusztus hó 30-ig** alulirt községi előjáróságnál nyújtsák be.

Kis-Kér, 1897. évi augusztus hó 27-én.

Korbai Pál, jegyző. **Meder Ádám,** bíró.

3-1

Haszonbérbe kiadó vendéglő.

ADÁN, SZARVAS GÁBOR-UTON (VASUT-UTCA) hol a legnagyobb forgalom van, az **ANGOL KIRÁLYNŐHÖZ** címzett Bubala Ignác-féle vendéglőhelyiség teljes berendezéssel és tekeasztallal 3, esetleg 6 évre 1897. szeptember 1-től **HASZONBÉRBE KIADÓ.**

A vendéglőhelyiség áll:
Egy nagy terem, egy ebédlő, 3 vendégszoba, kaszinó helyiségül szolgáló 3 szoba, vendéglős lakásának 1 szoba, 1 konyha, kamra, 2 pince, 2 raktárhelyiség egy pincével, melyet a vászonkereskedők bírnak haszonbérbe, 2 istálló, fűdött tekepálya és szép, fásított kerthelyiség, végre üvegezett hosszú folyosó.

A vendéglő igen látogatott és mindig közkeveltségnek és jó hírnévnek örvend.

Kikiáltási ár 1400 frt.

Írásbeli ajánlatok alantirt közzéadásra címezve elfogadtnak augusztus 15-ének esti 5 órájáig.

Árverés augusztus 16-án délelőtt 10 órakor

a haszonbérbe adandó vendéglőhelyiségben lesz.

Bővebb felvilágosítással szolgál **Ada város közgyámja,** árvászkéleg kinevezett gondnok, ki Ada község-házánál a hivatalos órák alatt megtalálható.

Ada, 1897. évi július hó 24-én.

CZILCZER LIPÓT,
közzéadás, id. gondnok.

Pályázati hirdetmény.

Turia község kisdudóvodi felügyelő-bizottsága részéről az újonnan rendszeresített óvónői és melleje alkalmazandó dajka állásra ezennel pályázatot hirdetnek.

Az óvónő évi fizetése 360 frt készpénz, 40 frt fűtési átalány, amely átalányból az óvónő köteles leund az óvoda helyiségének fűtéséről és tisztításáról is gondoskodni, és szabad lakás. Dajka évi fizetése 120 forint készpénz.

Az óvónő fizetése előleges, a dajka fizetése utólagos havi részletekben, a fűtési átalány első részlete szeptember 1-én, a második részlet február 1-én a községi pénztárból szabályszerűen kiállított nyugta mellett ki fog szolgáltatni.

Felhívattak mindazok, akik az óvónői állást elnyerni óhajtják, hogy a bazi kisdudóvónők-épző-intézetben nyert képesítéséről szóló oklevéllel és egyéb okmányokkal felszerelt kérvényeiket alulirt bizottsági elnökhez **f. évi augusztus hó 25. napjáig** annál inkább nyújtsák be, mert a később érkező folyamodványok figyelembe vétetni nem fognak.

A dajkai állásra pályázók kimutatni kötelesek, hogy teljesen egészségesek és példás erkölcsi magaviseletűek.

Ugy az óvónő, mint a melleje alkalmazandó dajkától követeltetik, hogy a községben divó szerb nyelvet tökéletesen bírják.

Kelt Turian, 1897. évi július hó 28-án.

Tajkov Milos,
kisdudóvodi bizottsági elnök.

3-2

Az előkelő világ arczépítője a

Királynő arczéme,

mely hatásánál fogva föllül minden eddig ismert arczépítő szereket.

Ártalmas alkatrészekből ment, nem tartalmaz zsíros anyagot, a bőr által teljesen felszívatik. Rövid használat után eltávolít az arcról minden börtisztatlanságot, u. m.: **szeplőt, májfoltot, pórszenést, mitesszert stb., a bőrt fénytelen simává és hófehérre teszi, nappali használat megóvja az arcot a szél és hideg káros hatásától. Igen alkalmas színházak és estélyekre, mivel a hőgypor általa jobban tapad és az arcra állandóan megmarad.**

EGY TEGELY 70 KR.

Királynő crème szappan,

melynek alkatrészei a Királynő arczéme-el szoros összefüggésben vannak, a bőrnek simaságot, üdéséget kölcsönöz. Kiváló jó illatánál fogva legelső toilette szappan. **Egy darab 50 kr.**

„Mivel hasonló névvel teljesen értéktelen és ártalmas utáztatok vannak, minden tegely védjegyemmel van lezárva.” Egyedül kapható:

TEMESVÁRY JÓZSEF
Angyal-gyógyszertárban ZOMBORBAN.
52-34 Postai megrendelések gyorsan eszközöltetnek.

Zombor. Bittermann Nándor és fia könyv- és könyvműdájából

XX. évfolyam

Egész évre
Fél évre
Negyed évre

A lap szelleme
illető küldés
szerkesztőnek
a lap tulajdonos
deni

Egyes szám

Nemzet

Most, midőn
pok óta és ho
mutat, mulasztás
ellenzéki lap társ
épen szóltanul
esemény föltött,
paténál jobban
közvélemény leg
azt a beszédet, m
ügyi miniszter n
az aratók sztrájk
tosabbnál fontos

Eseménynek
és csakugyan: h
ban is) írás, a
viszont a magy
szóhullámai közé
egy-egy szónoklá
közmondást, hog
ezért nem a szó,
bir. Darányi Ig
szónoklat. Nem
értelmében. A
csaknem száraz
Ferenc és Hoek
interpellációjára,
ügyében hozzá int
azért tulajdonitun
örvendetes beszé
munkáról, a mit
zésére végzett a
annyiszor illeték
agrarizmus vadjá

A miniszter
sikerült a munká
renciák kiegyenit
totta a békés m
kodást a hiányzó
sáról. Összesen
dák rendelkezésé
tartalékban. Egy
a munka lefolyt
föladadt, vagy v
a jövőt illeti, a
ben a legszigoru
tenni, esetleg no

A „BA

Egy koponyat
A sir ölen,
A mint a sir,
Lisette, meg é

Ijesztően vigy
E csontdarab
De én fölvette
Hisz nem bara

Néztük sokáig
(Lisette se félt
Aztán meg szó
Ki tudja mért.

— „No lássa ed
„Az ember ez
Ma él, szeret,
Ily feje lesz!

Mert meghalun
Kegyed, meg é
Pár év csupán
Sir fenekén.

S minél többet
Annál előbb;
Mert jaj, hama
Az agyvelőt.

Minden csök eg
A sir felé.
Vajon nekünk
Számálja-e?”

— „Ej, hagyja
Mondá Lisette.
„Menjünk haza
Estelített.”